

פתרון בחינת הבגרות בעברית

מועד קיץ 2021, שאלון 11281

נכתב ע"י צוות המרצים של HiGHQ

הערות:

1. תשובות המוצגות כאן הן בגדר הצעה לפתרון השאלות.
2. תיתכנה תשובות נוספות, שאינן מוזכרות כאן, לחלק מהשאלות.
3. חלק מהתשובות הן בנקודות בלבד, על הנבחן לפרט את הדברים.

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HiGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים
לא צריך לסכם
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש

ספריית שיעורים
כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס
הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב-Whatsapp
לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

לחצו לפרטים נוספים מיועץ לימודים <<

שוויון מגדרי בשפה

חלק ראשון – הבנת הנקרא

1. הנושא המשותף לשלושת המאמרים:
(2) ההבחנה המגדרית בשפה העברית
2. א. כותב מאמר 1 איזנברג, מפרט במאמרו את הדרכים לקידום שפה שוויונית:
(3) כדי לפסול אותן ולחזק את עמדתו
ב. אחד ההבדלים בין הדרכים שהציע משרד החינוך לקידום שפה שוויונית בעברית לבין שפות אחרות, הוא שבשפות אחרות, כמו שוודית וספרדית (לפי מאמר 2), משתמשים יותר ויותר בצורות ניטרליות חדשות, ואילו בעברית מציעים להשתמש בצורות שכבר קיימות בשפה.
3. א. "האחרים" שהכותב מתייחס לטענותיהם:
מאמר 1: התנועה הפמיניסטית או משרד החינוך
מאמר 2: האקדמיה ללשון העברית
ב. טענת הנגד של "האחרים" הזכרים במאמר 1: צורת הזכר אינה שוויונית כלשון פנייה לשני המינים, ויש למצוא פתרונות ניסוח שוויוניים יותר.
4. כותבת מאמר 3, רונית גדיש, עשויה להסכים שצורות הרבים עשויות להקהות את תחושת האפליה, משום שצורות הרבים פונות כיום גם לזכרים וגם לנקבות, וצורות הריבוי הנקביות שהיו קיימות בעבר נעלמו לחלוטין. לדבריה, "אם יש כיוון של פתרון, הרי הוא שימוש בצורת הרבים לשני המינים".
5. כותבת מאמר 2, דפנה איזנברג, הייתה תומכת בהפסקת השימוש בלשון זכר יחיד בבחינת הבגרות, משום

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים
לא צריך לסכם
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש

ספריית שיעורים
כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס
הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב- Whatsapp
לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

לחצו לפרטים נוספים מיועץ לימודים <<

שלדבריה לפנייה בלשון זכר יש השפעה על נשים ונערות, והיא תורמת להדרתן מן החברה. לטענתה, אופן הפנייה משפיע גם על הישגים ועל מעשים. להוכחת עמדתה היא מציגה מחקר שמצא כי ביצועים של נשים במבחנים במתמטיקה היו טובים יותר במבחנים שנוסחו בלשון נקבה, בהשוואה למבחנים שנוסחו בלשון זכר. לכן סביר להניח שהייתה תומכת בשינוי הפנייה בלשון זכר בבחינות הבגרות.

6. מטלת כתיבה – סקירה ממצגת לדוגמה

השפה העברית מבחינה בין זכר לנקבה בשמות, בפעלים ובכינויי גוף. בשנים האחרונות עלו הטענות כי ההבחנה הדקדוקית בין המינים אינה שוויונית, ועלתה הדרישה לפעול באופן מכוון למען שפה שוויונית יותר (גדיש, 2017; אייזנרייך, 2020).

העמדה התומכת בפעולה למען שפה שוויונית (אייזנרייך, 2020) טוענת כי צורת הזכר הסתמי אינה פונה גם לנשים, ולכן גורמת להדרה של נשים, נערות וילדות מן השפה ומן החברה. זאת משום שלפה יש השפעה מהותית על המציאות: צורת הפנייה משפיעה על ההישגים, ההתנהגות, המעשים והתפיסה העצמית. על פי תפיסה זו, כללים מדירים צריכים להשתנות, ולעזור לכונן חברה שוויונית יותר, גם אם הם אינם לפי דרכה של העברית.

לעומת זאת, גדיש (2017) מציגה את העמדה שלפיה אין צורך לפעול למען שפה שוויונית יותר. היא מסבירה כי בעברית הלשון הסתמית היא לשון הזכר, לפי ההתפתחות הטבעית של השפה. נוסף על כך, לשיטתה אין דרך בעברית להתחמק מציון המין, והפתרונות הקיימים אינם ישימים. לדבריה, שימוש בשתי הצורות מעיף את הדוברים, ופנייה פעם בלשון נקבה ופעם בלשון זכר גם היא לא תחזיק מעמד. יתרה מזו, גדיש אינה בהכרח מסכימה עם ההנחה שהציגה אייזנרייך, שלפיה השוויון המגדרי בשפה יוביל להתקדמות במקומן של נשים בחברה, משום שלפיה זו הנחה ש"ספק אם מישהו יוכל להוכיח אותה" (2017). נוסף על כך, לדבריה המגמה הקיימת של הדגשת צורת הנקבה גורמת דווקא להדגשת ההדרה ולא לצמצומה. לפי גדיש, שינויים כאלה לא יכולים לבוא מתוך החלטה ממסדית, אלא יגיעו מתוך דוברי השפה אם ירצו בכך.

ביבליוגרפיה

אייזנרייך, ד' (מאי 2020). "לכתוב לכולם – המדריך לכתיבה שוויונית וניטרלית-מגדרית". דברו אלינו.

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים
לא צריך לסכם
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש

ספריית שיעורים
כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס
הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב-Whatsapp
לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

לחצו לפרטים נוספים מיועץ לימודים <<

אוחזר מ־ dabruelenu.org

גדיש, ר' (אוקטובר 2017). "השוויון המגדרי, הלשון העברית והאקדמיה." האקדמיה ללשון העברית.

אוחזר מ־ hebrew-academy.org.il

חלק שני – לשון

פרק א: שם המספר

שאלה 7

- אלפיים וּשְׁתַּיִם עשרה
יום הולדתו ה-מאה שישים ושלושה (מספר סודר בזכר)
חמישה בינואר (תאריכים מונים בזכר)
- אַחַד המפעלים (זכר נסמך)
שֶׁבַע הכרכים (זכר נסמך)
- פי שלושה
- ארבעים וחמישה אלף מילים (אלפים סופרים בזכר)
- גליון מספר שישים ושש (מספר סתמי בנקבה)
ארבע המילים (נקבה נסמך)
- שמונה אחוזים

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים
לא צריך לסכם
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש

ספריית שיעורים
כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס
הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב-Whatsapp
לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

לחצו לפרטים נוספים מיועץ לימודים <<

פרק ב: תחביר

שאלה 8

א. הסוג התחבירי של המשפט – **מורכב**.

פסוקית לוואי מורכבת

פסוקית לוואי

פסוקית תיאור זמן

הדרישה שהאקדמיה ללשון העברית תפעל לשוויון מגדרי של העברית נובעת מן ההנחה שכאשר יתקיים בשפה שוויון מגדרי, תחול התקדמות במקומן של הנשים בחברה.

(שימו לב: בתוך פסוקית הלוואי המורכבת מופיעה פסוקית נוספת: "כאשר יתקיים בשפה שוויון מגדרי" – פסוקית זמן)

ב. מפאת הסתמיות של לשון הזכר, כל מצוות התנ"ך מנוסחות בלשון זו.

מפאת הסתמיות של לשון הזכר – תיאור (סיבה)

של לשון – לוואי; הזכר – לוואי

כל מצוות התנ"ך – נושא

כל – לוואי; התנ"ך – לוואי

מנוסחות – נושא

בלשון זו – תיאור (אופן)

זו – לוואי

שאלה 9

א. (1) הנושאים:

משפט I – **הדוברים**

משפט II – **הרגשת (הסתמיות)**

משפט III – **אחת (הדרכים)**

(2) הנושא יוצא דופן: במשפט III

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים
לא צריך לסכם
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש

ספריית שיעורים
כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס
הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב- Whatsapp
לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

לחצו לפרטים נוספים מיועץ לימודים <<

(3) נשוא שמני

ב. חלקים כוללים:

משפט I –

צורמת, מקוממת ומעוררת: נשוא כולל

של זלזול ושל הדרה – לוואי כולל

משפט II –

במסר ובחוויה – מושא כולל

ג. (1) הסגר: משפט I – כמובן

(2) ההסגר מוסר את עמדתו של הדובר על הנאמר: שהוא ודאי וידוע.

שאלה 10

א. (1) במשפט II הפסוקית אינה פסוקית תנאי.

(2) פסוקית מושא.

ב. אילו השתמשנו/היינו משתמשים בצורות נקבה גם בפנייה לגברים, היינו מדגישים את ההדרה.

ג. תשובה אפשרית:

משפט 1: הפנייה בגוף שני רבים פונה לגברים ולנשים יחד.

משפט 2: לפי המתנגדים, הפנייה בגוף שני רבים אינה אישית מספיק.

משפט 3: בעיני רבים, הפנייה בגוף שני רבים עדיפה על פני הפנייה בגוף שני יחיד.

שאלה 11

א. תמורה:

משפט I – המוסד העליון למדע הלשון העברית

משפט II – האו"ם והפרלמנט האירופי

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים
לא צריך לסכם
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש

ספריית שיעורים
כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס
הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב- Whatsapp
לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

לחצו לפרטים נוספים מיועץ לימודים <<

משפט III – בזכר ובנקבה גם יחד

משפט IV – בייחוד האפליה המגדרית בתחום התעסוקה

ב.

המשפט	המילים שהתמורה ממירה	תפקידן התחבירי של המילים שהתמורה ממירה
משפט I	האקדמיה ללשון העברית	הסגר
משפט II	הארגונים הבין-לאומיים	נושא
משפט III	שתי דרכי הפנייה	לוואי
משפט IV	האפליה המגדרית	נשוא

ג. במשפט IV התמורה היא תמורה מצמצמת, משום שהיא מייחדת את האפליה בתחום התעסוקה משאר סוגי האפליה המגדרית.

ד. האקדמיה ללשון העברית היא המוסד העליון למדע הלשון העברית.

אז: המוסד העליון למדע הלשון העברית הוא האקדמיה ללשון העברית.

שאלה 12

א. צורות בינוני:

המילה	חלק הדיבור	התפקיד התחבירי
חולים	שם עצם	נושא (חלק מנושא כולל)
מאושפדים	פועל	נשוא
מעורפלת ומבלבלת	שם תואר	לוואי כולל

ב. (1) משפט I – משפט איחוי

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים
לא צריך לסכם
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש

ספריית שיעורים
כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס
הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב-Whatsapp
לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

לחצו לפרטים נוספים מיועץ לימודים <<

משפט II – משפט מורכב

(2) משפט I – הקשר הלוגי: סיבה ותוצאה

מילת הקישור המציינת את הקשר הלוגי: ולכן

משפט II – הקשר הלוגי: ויתור

מילת הקישור המציינת את הקשר הלוגי: גם אם

ג. אף על פי שהתמרורים מנוסחים בלשון זכר, הם פונים גם לנשים.

פרק ג: מערכת הצורות

שאלה 13

.א.

פועל	שורש	בניין
מְהַיֵּה	ה-ו-י/יה	פיעל
לְהַשְׁתַּנּוֹת	ש-נ-י/ה	התפעל
רוצות	ר-צ-ו/ה	קל
מְכִילָה	כ-ו-ל	הפעיל
בְּתוֹבָה	כ-ת-ב	קל

ב. (1) מכינה

(2) קמה

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים
לא צריך לסכם
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש

ספריית שיעורים
כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס
הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב- Whatsapp
לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

לחצו לפרטים נוספים מיועץ לימודים <<

(3) מעֵוֶרֶת

ג. (1) הַדָּרָה: שורש נ-ד-ר

(2) משקל הקטלה

(3) התמדה

שאלה 14

א. (1) נִכְחָתִי

(2) שורש נ-כ-ח

(3) שורש י/ו-כ-ח

(4) נִכְחָתִי: בניין קל

נוכחתי: בניין נפעל

להוכיח: בניין הפעיל

ב.

המילה	חלק הדיבור	השורש	המשקל/הבניין
התנהגותו של אדם מְעִידָה על אופיו.	פועל	ע-ו/ו-ד	הפעיל
אפילו מְעִידָה קלה עלולה להיות מסוכנת.	שם עצם	מ-ע-ד	קטילה

ג. (1) נָשִׁיב – השורש: ש-ו/ו-ב הגוף: מדברים

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים
לא צריך לסכם
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש

ספריית שיעורים
כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס
הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב- Whatsapp
לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

לחצו לפרטים נוספים מיועץ לימודים <<

הגוף: נסתרים

בָּאִים – השורש: ב-ו/ו-א

(2) מְעַבְּרִים: בניין פועל

(3) אָמַנַע

שאלה 15

.א.

גזרת נחי ל"א	גזרת נחי ל"י/ה
תוֹצִיא	כָּנַי
מְצוּי	מְצוּוֹת
	פְּנֵיהַ
	אֶפְלֵה

ב. (1) גזרה משותפת: נחי ע"ו/י

(2) מדינה

(3) תפוסה

ג. (1) כָּנַי – בניין פיעל

פְּנֵיהַ – בניין קל

(2) המילה דִּיּוֹן נוטה במשקל שם הפעולה של בניין **פיעל**, אולם היא מתארת פעולה של פעלים בבניין

.קל.

(3) הִגְר – הִגְרָה; כָּבַש – כָּבוּשׁ

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים
לא צריך לסכם
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש

ספריית שיעורים
כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס
הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב- Whatsapp
לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

לחצו לפרטים נוספים מיועץ לימודים <<

שאלה 16

א. (1) משקל צורת הזכר:

רכזת – משקל **קטל** (רכז)

מדריכה – משקל **מקטיל** (מדריך)

אלופה – משקל **קטול** (אלוף)

ספרית – משקל **קטל** (ספר)

שדרנית – משקל **קטלן** (שדרן)

עורכת – משקל **קוטל** (עורך)

(2) צורני נקבה שונים: את, אית, Xה

(3) מילים בצורת הבינוני: **מדריכה, עורכת**

(4) דרך התצורה של המילה **פסנתרן** היא **בסיס+צורן סופי** (פסנתר+אן, גזירה קנונית), ואילו צורות הזכר

של המילים ברשימה נוצרו בדרך של **שורש+משקל** (גזירה מסורגת).

ב. (1) נְטָרְלָה – נו"ן **שורשית**

(2) נְטָרְקָה – נו"ן **מוספית של בניין נפעל**

ג. (1) נְרָאָה.

(2) מְחוּ.

שאלה 17

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים
לא צריך לסכם
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש

ספריית שיעורים
כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס
הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב-Whatsapp
לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

לחצו לפרטים נוספים מיועץ לימודים <<

א. (1) ת"ו שורשית: מתכננים, מוותרים, מתפתחת

(2) תופעה

(3) חוקיות, עברית

ב.

שם הפעולה	שם הפועל	הבניין	השורש	הפעלים
	לרשת	קל	י-ר-ש	שפות מתפתחות לפי חוקיות שיָרְשוּ הדוברים שלהן.
הרשאה	להרשות	הפעיל	ר-ש-י/ה	יש קבוצות שלא יָרְשוּ לפנות לקהל של גברים ונשים בלשון זכר.

ג. (1) שם הפעולה: כפייה

(2) שוויון

ד. במשפט השני הצורן הוא צורן גזירה אי, שמשמעותו שם תואר (דיון לשוני). זאת לעומת המשפט

הראשון, שבו הצורן אי הוא צורן נטייה (אחטא בלשוני – שייכות, הלשון שלי).

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים
לא צריך לסכם
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש

ספריית שיעורים
כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס
הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב-Whatsapp
לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

לחצו לפרטים נוספים מיועץ לימודים <<